

Příloha k protokolu o SZZ č.....
PF JU České Budějovice
Vysoká škola:
pedagogiky a psychologie
Katedra :
30. dubna 2006
Datum odevzdání posudku:
Diplomantka:
Slámová Marcela
Čj – OV/ZŠ
Aprobace:
Recenzent diplomové práce:
PhDr. Olga Jílková

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE
Sebeobraz a zvládání zátěže u žáků v souvislosti
s jejich vnímáním problémových situací s rodiči

téma

Zvolené téma je zajímavé, ale i náročné, zacílené na žáky staršího školního věku. Proto je teoretická část práce orientovaná na fyzické a psychické charakteristiky daného vývojového období. Zvláštní pozornost je věnována problematice copingu a možných copingových strategií, specifikaci zátěžových situací v rodině. Autorka se dále věnuje obsahu pojmu sebeobraz, diskutuje jeho rozlišení od pojmu sebepojetí a sebehodnocení.

Praktická část práce je založena na výzkumu u žáků 8. tříd ZŠ, prováděném pomocí dotazníkových metod – jednak dotazníku přejetého z literatury, jednak vytvořeného /spolu s další diplomantkou/ ad hoc k dané problematice – spočívá v užití nedokončených vět. Cílem práce bylo ověřit čtyři předem formulované hypotézy.

Vlastní procedura zpracování výsledků je značně náročná. Nejprve bylo hodnoceno 19 nedokončených vět, výsledky sumarizovány a vyjádřeny graficky kruhovým diagramem, interpretovány. Ukázalo se, že děti prožívají jako zátěžové situace z různých oblastí rodinného života.

Z přejetého dotazníku bylo využito na základě separace 20 otázek/s dostatečnou reliabilitou), vyjadřujících tři copingové strategie (kognitivní, emoční a pasivní), které žáci zodpovídali. Dalším krokem bylo nalezení souvislostí mezi zvládáním zátěže a žákovým subjektivním vnímáním problémů mezi ním a rodiči. Nakonec bylo porovnáváno 10 otázek u 26 dětí. Zvlášť byly hodnoceny otázky /a to z hlediska všech tří typů výše uvedených copingových strategií/, týkající se: problému se sourozencem, obsahující v sobě jistý zákaz, zatěžující dítě příkázanými povinnostmi, zjišťující problematiku trestů ze strany dítěte rodičů, otázky zahrnující aktivitu rodičů dítětem neovlivnitelnou. Všechny copingové reakce na uvedenou zátěžovou situaci byly srovnávány vzhledem k dosažené hodnotě na dané škále /nižší a vyšší stupeň/.

Postupná srovnávací procedura využívající i statistické postupy vedla k úplnému potvrzení dvou hypotéz, jedna byla potvrzena částečně a čtvrtá /formulovaná spíše jako otázka/ byla zodpovězena. Práce přinesla důležité zjištění, že žáci v rodině prožívají konkrétní zátěžové situace, že se s nimi nejčastěji vyrovnávají rozumovým řešením problému, dále /pasivitou/ pasivním copingem, ale bohužel nevyhledávají tolik emoční podporu, což by bylo vzhledem k danému věkovému období – pubertě – žádoucí.

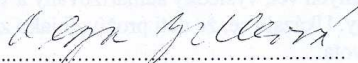
Předložená práce je velmi zajímavá a zároveň i pracná – na zjišťování i zpracování. Zvolený postup je adekvátní. Zkoumaná menší skupina žáků naznačuje mnohé /dosti alarmující/ rodinné problémy, vztahové i komunikační – vliv může mít i vybraná škola umístěná ve staré městské aglomeraci, typy rodin /demografické ani jiné údaje zjišťovány nebyly/. Negativně působí reference diplomantky o postoji žáků k vyplňování dotazníků, jejich mnohdy bagatelizující přístup je však zřejmě nutno brát s rezervou – jde o dosti citlivá /i když měkká/ data.

Formálně byly dodrženy všechny aspekty kladené na diplomovou práci, použitá literatura je obsáhlá, grafické zpracování pěkné. Je škoda, že autorka /ač „češtinářka“/ nevěnovala větší pozornost závěrečné redakci práce, takže se do ní vloudily některé chyby a neobratné formulace, které někdy ztěžují orientaci čtenáře v textu.

Doporučuji, aby diplomantka při obhajobě více diskutovala o možných zdrojích emočního copingu obecně i u sledovaných žáků.

V ý b o r n ě

Návrh na klasifikaci diplomové práce :

.....
podpis recenzenta práce

Českých Budějovicích 30. dubna 2006
V dne

Stupeň kvalifikace: výborně velmi dobře dobře nevyhověl